

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Asiel en Migratie
De heer D.M. van Weel
Postbus 20301
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 10 oktober 2025

betreft Voorstel voor een Terugkeerverordening

ons kenmerk 178500

Geachte heer Van Weel,

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad (I&A/ JBZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel voor een Terugkeerverordening dat op 11 maart 2025 door de Europese Commissie is gepubliceerd¹ en van het bijhorende BNC-fiche van de regering.² De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** wensen u hierover enkele vragen te stellen. De leden van de fracties van D66 en de SP sluiten zich aan bij de onderstaande vragen.

Deelt u de mening van deze leden dat een geloofwaardig Europees migratiesysteem gebaat is bij een bewezen effectief terugkeerbeleid? Zo ja, bent u voornemens om bij de JBZ-raad van 13 en 14 oktober 2025 en bij de verdere onderhandelingen:

- te vragen naar een ex ante evaluatieonderzoek naar de effectiviteit van het voorstel waarbij de vraag centraal staat of de voorgestelde maatregelen bijdragen aan de oplossing van het probleem dat het terugkeerpercentage slechts 20% bedraagt? Zo nee, waarom niet?
- u hard te maken voor door de lidstaten uit te voeren handhavings- en uitvoerbaarheids-toetsen en de te verkrijgen inzichten mee te nemen in de verdere uitwerking van het nieuwe terugkeersysteem? Zo nee, waarom niet?
- een gezamenlijk beeld te verkrijgen van wat de verwachte impact is van het voorstel op de capaciteit van de rechterlijke macht? Zo nee, waarom niet?

Als effectiviteit voorop staat in het terugkeerbeleid, kunt u dan een reflectie geven op de voorgestelde wijziging waarbij de focus op vrijwillige terugkeer verandert in nadruk op gedwongen terugkeer en detentie? En kunt u bij deze reflectie ingaan op de stelling dat vrijwillige terugkeer en re-integratie duurzamer en kosteneffectiever zijn dan gedwongen terugkeer?³ Bent u voornemens om dit gegeven mee te nemen naar de JBZ-Raad en in de verdere onderhandelingen? Zo nee, waarom niet?

¹ COM(2025)101.

² Kamerstukken I 2024/25, 36 761, A.

³ Zie *The Return Directive 2008/115/EC. European Implementation Assessment*, EPRS | European Parliamentary Research Service, PE642.840 – juni 2020.

datum 10 oktober 2025

ons kenmerk 178500

blad 2

Uit onderzoek⁴ van de EU-terugkeercöördinator blijkt dat veel problemen op het gebied van terugkeer te wijten zijn aan langdurige administratieve procedures, onvoldoende middelen, infrastructuur en administratieve capaciteit van de lidstaten, alsmede gebrekkige coördinatie tussen de lidstaten. Op welke wijze tracht u de nieuwe verordening in te zetten om deze problematiek aan te pakken? Bent u voorstander van een verplichting voor de lidstaten om in voldoende administratieve capaciteit te voorzien?

Eerdere studies⁵ wijzen uit dat het verlengen van detentiermijnen en detentiegonden niet effectief blijkt om het percentage terugkeerders te verhogen. Toch is de verlenging van detentiermijnen een gewichtige component van zowel het Commissievoorstel als het gelekte Deense compromisvoorstel. Wat is hierover uw oordeel en wat wordt de inzet van Nederland?

Wat is uw inzet ten aanzien van het wederzijdse erkenningsmechanisme zoals voorgesteld in het voorstel voor de Terugkeerverordening? Kunt u daarbij ingaan op de volgende deelvragen:

- Hoe verhoudt het voorgestelde erkenningsmechanisme zich tot het EVRM, het EU Handvest van de grondrechten en het Vluchtelingenverdrag?
- Bent u zich bewust van het risico dat Nederland, op basis van de voorgestelde regels, een terugkeerbesluit van een andere lidstaat moet erkennen en uitvoeren zonder dat het zelf, voordat het terugkeerbesluit wordt uitgevoerd, een volledige en actuele beoordeling heeft gemaakt op mogelijke schending van het non-refoulementbeginsel of het recht op privé- en gezinsleven?
- Kunt u ingaan op de mogelijke situatie waarbij de Nederlandse autoriteiten te maken krijgen met een ongedocumenteerd persoon die is geconfronteerd met een terugkeerbesluit in Hongarije, gelet op de schending van de Terugkeerrichtlijn in dit land aldus het Hof van Justitie?⁶
- Hoe kijkt u aan tegen het feit dat het voorstel nu niet voorziet in een beroepsmogelijkheid voor mensen die zich begeven in de uitvoerende lidstaat tegen de uitkomst van voorgenoemde beoordelingen van het non-refoulementbeginsel en het recht op privé- en gezinsleven?

Wat is uw mening over de voorgestelde regels waarin geen automatische schorsende werking in eerste instantie is opgenomen? Deelt u de mening van de leden dat dit een risico creëert voor mensen om uit het EU-grondgebied te worden verwijderd voordat er een beslissing is genomen over hun beroep? Hoe verhoudt dit zich volgens u tot het recht op een doeltreffende voorziening van non-refoulement?

Uit een gelekt compromisvoorstel van het Deense voorzitterschap blijkt dat het voorzitterschap voorstelt de verplichting te schrappen voor lidstaten om documenten op te vragen bij de overnameprocedure in het geval er verificatie van nationaliteit nodig is. Verder doet het voorzitterschap diverse voorstellen om door de Commissie voorgestelde verplichtingen te schrappen of optioneel te maken. Deelt u de mening van de leden dat de brede wens naar meer harmonisatie van het Europese asielsysteem op gespannen voet staat met de grotere discretie die het voorstel geeft aan lidstaten alsmede de optionele bepalingen die in het voorstel zijn opgenomen?

Wat is de verwachte impact op de positie van vrouwen die gedwongen moeten terugkeren naar landen of regio's waar zij niet zeker zijn van hun veiligheid? Is het bijvoorbeeld denkbaar dat met het

⁴ Zie het POLICY DOCUMENT Towards an operational strategy for more effective returns van de Europese Commissie, Brussel, 24 januari 2023, COM(2023) 45 final.

⁵ Zie *The Return Directive 2008/115/EC. European Implementation Assessment*, EPRS | European Parliamentary Research Service, PE642.840 – juni 2020.

⁶ HvJ EU 13 juni 2024, C-123/22 (Commissie/Hongarije).

datum 10 oktober 2025

ons kenmerk 178500

blad 3

gewijzigde beleid vrouwen naar een land als Afghanistan moeten terugkeren? Zo ja, wat betekent dat volgens u dan voor het kunnen waarborgen van hun veiligheid?

Uit een gelekt compromisvoorstel van het Deense voorzitterschap voor de Terugkeerverordening blijkt dat het voorzitterschap voornemens is de beperking op het sturen van families met kinderen naar terugkeerhubs te schrappen. Wat is hierbij de Nederlandse inzet, en is Nederland voornemens families met kinderen naar terugkeerhubs te sturen?

Het voorstel voor een Terugkeerverordening reflecteert niet de gedachte van het Asiel- en Migratiepact dat een lidstaat bij aankomst van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv's) een inschatting moet maken van de kwetsbaarheid van de minderjarige, waarbij dit dossier bij alle vervolgstappen wordt bijgehouden. Bent u bereid om tijdens de JBZ-raad en nadere onderhandelingen te pleiten dat aan artikel 18 ('het belang van het kind') dezelfde regels worden toegevoegd die in artikel 23 ('Waarborgen voor minderjarigen') van de Asiel- en Migratiebeheerverordening staan? Zo nee, waarom niet?

In het Commissievoorstel ontbreken belangrijke definities, wat kan leiden tot onnodige procedures. Deelt u de mening van deze leden dat het logisch is om aan te sluiten bij de definities van het Pact waar het gaat om definities van niet-begeleide minderjarigen, familieleden en een vertegenwoordiger? Zo ja, bent u bereid om te pleiten voor een verduidelijking van deze definities? Zo nee, waarom niet?

Bent u bekend met de bepalingen in de Kwalificatieverordening ten aanzien van een binnenlands vestigingsalternatief die voor een amv tot dan toe onbekend is en waarbij dan als eis wordt gesteld dat rekening wordt gehouden met het belang van de minderjarige en in het bijzonder met de beschikbaarheid van passende zorg en opvang? Deelt u de mening dat in de Terugkeerverordening hier aansluiting bij gevonden moet worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wordt dit onderdeel van de Nederlandse inzet?

Het Deense compromisvoorstel stelt voor de bepaling te schrappen dat aan een amv hulp wordt geboden voorafgaand aan het opleggen van een terugkeerbesluit. Hoe verhoudt dit zich tot het Pact, waarin de vertegenwoordiger van een amv juist een steviger positie heeft gekregen? Bent u bereid voor deze stevigere positie van vertegenwoordigers van amv's te pleiten? Zo nee, waarom niet?

Bent u bekend met het arrest van het Hof van Justitie van de EU⁷ dat stelt dat het de bedoeling is bij een amv om onderzoek te doen naar opvang in het land van herkomst voorafgaand aan het opleggen van een terugkeerbesluit? Kunt aangeven waarom dit arrest niet is gecodificeerd in het voorstel? Wilt u zich hardmaken voor codificatie tijdens de JBZ-raad en in de verdere onderhandelingen? Zo nee, waarom niet?

Er is in het voorstel een bepaling opgenomen over wat meewerken inhoudt (artikel 21). In Nederland heeft de hoogste bestuursrechter bepaald dat de plicht om mee te werken aan terugkeer gedeeld is tussen de minderjarige en de lidstaat. Bent u voornemens om voor een vergelijkbare bepaling te pleiten tijdens de JBZ-raad en in nadere onderhandelingen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen **4 weken** na dagtekening van deze brief.

⁷ HvJ EU 14 januari 2021, C-441/19, ECLI:EU:C:2021:9 (TQ tegen Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid).

datum 10 oktober 2025

ons kenmerk 178500

blad 4

Hoogachtend,

A.W.J.A van Hattem

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad